

8.6.2009

Valtiovarainministeriölle
toimitetaan sähköpostitse:
jyrki.knuutinen@vm.fi

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI SIDOTUSTA PITKÄAIKAISSÄÄSTÄMISESTÄ JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Valtionvarainministeriö on antanut Euroclear Finland Oy:lle mahdollisuuden lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi Eduskunnalle laiksi sidotusta pitkäaikaissäästämisestä ja eräistä siihen liittyvistä laeista. Euroclear Finland Oy esittää lausuntonaan kunnioittavasti seuraavan.

1. Yleistä

Euroclear Finland Oy ("EFi") kannattaa ehdotusta pitkäaikaissäästämisestä. Pitkäaikaissäästäminen lisää sijoittajien valinnan mahdollisuuksia ja lisää kilpailua eri palveluntarjoajien välillä. Säästäjällä on mahdollisuus valita pitkäaikaissäästämässä useiden eri sijoitusmuotojen välillä ja valita haluamansa riskitaso varsin vapaasti.

Arvo-osuusjärjestelmässä sijoittaja on voinut jo pitkään vaihtaa tilinhoitajayhteisöään vaivattomasti. Sijoittajat ovat käyttäneet tätä mahdollisuutta aktiivisesti. Sijoittajan kannalta on positiivista, että tämä mahdollisuus palveluntarjoajan vaihtamiseen laajentuu nyt koskemaan myös muita säästämismuotoja.

Arvo-osuusjärjestelmässä tilinhoitajayhteisöt toimivat ankaran vastuun alaisina. Myös pitkäaikaissäästämisen palveluntarjoajan vastuu ja velvollisuudet sopimuksen kestäessä on säännelty kattavasti.

EFi pitää tarkoituksenmukaisena, että samanlaisten sijoituskohteiden verokohtelu on neutraali.

2. Yksityiskohtaisia havaintoja

Lakiehdotuksessa ei ole kaikilta osin otettu huomioon, miten pitkäaikaissäästämisen kohteena olevaa varallisuutta tulisi käsitellä arvo-osuusjärjestelmässä. Lakiehdotusta tulisi valmistella huolellisesti myös näiltä osin, sillä on oletettavaa, että huomattava osa pitkäaikaissäästämisen kohteena olevasta varallisuudesta on arvo-osuusjärjestelmässä. Arvo-osuusjärjestelmässä käsiteltävien lajien määrä lisääntyy tulevaisuudessa, esimerkiksi rahasto-osuuksia käsitellään jatkossa arvo-osuusjärjestelmässä.

Lakiehdotuksen 5 §:n mukaan palveluntarjoaja saa ottaa säästäjältä vastaan ainoastaan rahavaroja, jotka on otettava vastaan erityiselle säästämistilille. Lakiehdotuksen 6 §:n mukaan säästämisvarat on sijoitettava palveluntarjoajan nimissä säästäjän lukuun pykälässä

yksilöityihin sijoituskohteisiin. Pykälän viimeisen momentin mukaan varat on pidettävä erillään palveluntarjoajan omista tai muuten hallinnoimista varoista. Varoja ei myöskään voi ulosmitata palveluntarjoajan veloista eivätkä varat kuulu palveluntarjoajan konkurssipesään.

Arvo-osuusjärjestelmässä arvo-osuustilin haltija on suoraan lain perusteella tilillä olevien arvo-osuuksien omistaja, jollei kyseessä ole arvo-osuustileistä annetun lain 5a §:n mukainen omaisuudenhoitotili tai saman lain 16 §:n mukainen kaupintatili. Lakiehdotuksessa ei oteta tarkemmin kantaa siihen, miten arvo-osuuksien säilyttäminen tulisi pitkäaikaissäästämisen yhteydessä järjestää.

EFi:n näkemyksen mukaan ainakin seuraavia seikkoja tulisi arvioida pitkäaikaissäästämistä koskevan lainsäädännön jatkovalmistelun yhteydessä:

Jos säästämissopimuksen mukaiset varat sijoitetaan palveluntarjoajan nimissä olevalle arvo-osuustilille, on palveluntarjoaja lain mukaan kyseisten arvo-osuuksien omistaja. Arvo-osuustilille ei voida tehdä oikeudellisesti sitovaa kirjausta siitä, että kyseisellä tilillä olevat arvo-osuudet ovat jonkun muun kuin tilinhaltijan omaisuutta.

Lakiehdotuksen mukaan varat olisivat koko säästämisajan säästäjän varoja siitä huolimatta, että ne sijoitettu palveluntarjoajan nimissä. Jos säästäjän varat kirjataan palveluntarjoajan nimissä olevalle arvo-osuustilille, aiheutuu tästä monenlaisia ongelmia, joita ei ilmeisesti ole lakiehdotuksen yhteydessä arvioitu. Arvo-osuustilin haltijana oleva palveluntarjoaja merkittäisiin osakasluettelolle arvo-osuuksien omistajaksi, jolloin osakasoikeudet, muun muassa oikeus osallistua yhtiökokoukseen ja käyttää äänivaltaa, olisivat palveluntarjoajalla. Tämän seurauksena ratkaistavaksi tulisivat myös liputussääntöjen soveltamista koskevat kysymykset. Ilmoitusvelvollisen pitkäaikaissäästäjän kaupankäynti tapahtuisi palveluntarjoajan säästämisomaisuusmassa sisällä, jolloin tapahtumat ja omistukset eivät päivittyisi sisäpiirirekisteriin arvo-osuusjärjestelmästä. EFi:lla on velvollisuus toimittaa vuosittain tarkkailutieto veroviranomaisille suomalaisten sijoittajien arvo-osuuksista. Pitkäaikaissäästämisen osalta myöskään tätä tietoa ei pystyittäisi toimittamaan. Pitkäaikaissäästämiselle maksettavat tuotot, kuten korot ja osingot, tulisi ilmeisesti ilmoittaa verohallinnolle säästäjän eikä palveluntarjoajan nimissä, mitä ei pystyittäisi arvo-osuusjärjestelmässä toteuttamaan.

Arvo-osuustileistä annetun lain (827/1991) kannalta paras vaihtoehto edellä esiin nostettujen ongelmien ratkaisemiseksi olisi se, että säästäjän varat sijoitettaisiin suoraan säästäjän nimissä olevalle arvo-osuustilille, johon kirjattaisiin arvo-osuustileistä annetun lain 9 §:n mukainen luovutusrajoitus, jonka oikeudenhaltijana on pitkäaikaissäästämisen palveluntarjoaja. Tällaisen arvo-osuustilin maksuyhteystiliksi (tili johon arvo-osuuksiin liittyvät suoritukset maksetaan) voitaisiin määrittää

8.6.2009

kyseisen säästäjän pitkäaikaissäätämisen säästämistili. Tässä ratkaisussa säästäjä voisi käyttää myös äänioikeuttaan normaalisti eikä pitkäaikaissäätämisen kohteena olevilla varoilla myöskään olisi vaikutusta palveluntarjoajan liputusvelvollisuuteen. Myös EFi:n verohallinnolle toimittama tarkkailutieto olisi oikein. Pitkäaikaissäätämisvarojen kirjaaminen säästäjän nimissä olevalle arvo-osuustilille mahdollistaisi myös varojen joustavan siirtämisen toisen palveluntarjoajan nimiin tilanteissa, joissa säästäjä haluaa vaihtaa pitkäaikaissäätämisen palveluntarjoajaa.

Koska pitkäaikaissäätämisen tuottoja ei veroteta säästämisaikana, joutunevat tilinhoitajayhteisöt tekemään joitakin muutoksia tuotonmaksujärjestelmiinsä sekä verottajaraportointiin. Riippuen varojen säilytyksen toteutustavasta arvo-osuusjärjestelmässä lienee syytä tarkastaa sen vaikutus voimassa oleviin verotusmenettelyn sääntöihin. Säästäjän nimissä olevat arvo-osuustilit mahdollistaisivat verohallinnon kannalta merkittävien tietojen käsittelyn arvo-osuusjärjestelmässä, jolloin verohallinnon tiedoksisaanti olisi mahdollista toteuttaa keskitetysti EFi:n kautta.

Arvo-osuustilille, jota käytetään pitkäaikaissäätämiseen, jouduttaneen myös tekemään merkintä siitä, että kyseistä tiliä ei voi pantata.

Lisätietoja lausunnostamme antaa Jorma Yli-Jaakkola, puhelin 020 770 6574, jorma.yli-jaakkola@euroclear.eu.

EUROCLEAR FINLAND OY

Seppo Rantanen
toimitusjohtaja